

AKER SOLUTIONS AS
Postboks 94
1325 LYSAKER
Att. Thomas Dahl

Kontakt saksbehandler

Kirsten Redmond Kristiansen, 51568777

Svar på søknad om tillatelse etter forurensningsloven til arbeid i forbindelse med konstruksjon av understellene til Hywind Tampen

---

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Aker Solutions av 10.09.2020 og har besluttet, på visse vilkår, å gi tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av jernmalm og olivinsand i forbindelse med ballastering av betongfundamenter til vindmøller for Hywind Tampen prosjektet.

Etablering og drift av det omsøkte midlertidige betongblandeverket krever ikke en egen tillatelse etter forurensningsloven. Fylkesmannen viser til miljøkravene for betongvirksomheter i faktaark M-600/2016.

Tillatelsens vilkår fremgår av side 5-6.

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Fylkesmannen i Rogaland viser til søknadsdokumenter mottatt 10.09.2020 fra Kværner, nå Aker Solutions AS, med søknad om tillatelser etter forurensningsloven i forbindelse med arbeid som skal gjennomføres ved Dommersnes i Vindafjord kommune.

Søknaden omfatter:

- Utslipp fra midlertidig betongblandeverk på land
- Utslipp av jernmalm og olivinsand i forbindelse med ballastering av betongunderstellene til vindmøller i Hywind Tampen prosjektet.

Betongblandeverk

Kværner AS trenger ikke en tillatelse fra Fylkesmannen i Rogaland til et midlertidig betongblandeverk på Dommersnes, Vindafjord kommune. Fylkesmannen forventer at området er godkjent etter gjeldende kommunale reguleringsplan og at bedriften overholder miljøkrav for betongvirksomheter i henhold til faktaark M-600/2016 (vedlegg 1).

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for betongbransjen og kan føre tilsyn med at miljøregelverket overholdes.

Utslipp i forbindelse med ballastering

Jernmalm og olivinsand, solid ballast, skal fylles direkte fra båt og opp i understellene som ligger ved en flytebrygge. Arbeidet med ballastering av understellene gjennomføres i to perioder på 9-10 dager, en i juni 2021 og en i august 2021. Det blir først fylt med jernmalm og etter en dag vil strukturen deballasteres for sjøvann slik at fribordet heves. Deretter blir det fylt på med olivinsand, etterfulgt av deballastering før prosessen gjentas med olivinsand.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Det er gitt dispensasjon fra formål i kommuneplan samt byggeforbud i strandsoner i vedtak etter plan- og bygningsloven¹.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

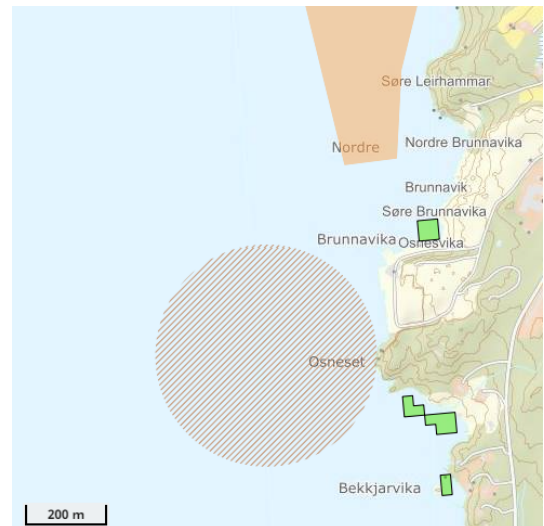
Ifølge Temakart-rogaland² er det ikke registrert viktige naturtyper i direkte nærhet av tiltaksområdet. Det er modellert ålegras i Osnesvika og Bekkjarvika, 100-200 m nord og sør for tiltaksområde. Rett utenfor Dommersnes er det registrert et gyteområde for torsk, og det er registrert et gytefelt for torsk nord for tiltaksområdet³.

Vannforekomst

Ifølge Vann-nett⁴ ligger omsøkte område i vannforekomsten *Ålfjorden*, som tilhører vanntypen *beskyttet kyst/fjord*. Vannforekomsten er klassifisert med økologisk tilstand som *god*. Kjemiske tilstand i vannforekomsten er klassifisert som *undefinert*. Det er registrert at vannforekomsten er påvirket i liten grad av diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett og punkt utslipp fra søppelfyllinger (tidligere søppeldeponi ved Toraneset).

Bunnforhold og sediment

Det er gjennomført sedimentundersøkelse av sjøbunnen utenfor Dommersnes⁵. Resultatene påviste stedvis forurensning med kobber i tilstandsklasse IV «dårlig» og enkelte PAH-forbindelser i tilstandsklasse III «moderat» til IV «dårlig». I tillegg ble det påvist forurensning med TBT i

Figur 1: Registrert naturverdier og fiskeriinteresser i nærhet av omsøkt tiltak.

¹ Rammetillatelse – gnr 332 bnr 38 – Osnesvika, Dommarsnes – Mellombels konstruksjoner/anlegg. Vindafjord kommune. ArkivsaksID: 20/1400, 21.08.2020

² www.temakart-rogaland.no

³ [Fiskeridirektoratets kartdatabase Yggdrasil](http://Fiskeridirektoratets.kartdatabase.Yggdrasil)

⁴ www.vann-nett.no

⁵ Hywind Tampen – Dommersnes. Miljøriskovurdering – anleggsfase. COWI AS. Dokumentnr. RAP-A2020462-01. 09.09.2020

tilstandsklasse III-V, men kun et prøvepunkt var høyere enn den forvaltningsmessig grenseverdi av 35 µg/kg. Prøvepunktet nærmest land var mest forurenset.

Unntak fra forhåndsvarsling

Fylkesmannen har vurdert behovet for forhåndsvarsling i henhold til forurensningsforskriften §§ 36-6 – 36-7. Både Fiskeridirektoratet og Fiskarlaget Vest ga uttalelse til plan, og de uttalelsene omhandlet også utslippene som følge av tiltaket. Etter vår vurdering er tiltaket opplyst i stor grad under reguleringsplanprosessen. Det omsøkte tiltaket er av mindre omfang og begrenset varighet slik at vi vurderer at arbeidet er av mindre miljømessige betydning dersom det blir utført i henhold til tillatelsens vilkår. Tillatelsen blir kunngjort i ettertid og høringsinstanser får tilsendt kopi. Tillatelsen kan påklages.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden på bakgrunn av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på *føre-var-prinsippet*. Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Ålfjorden* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Partikkelspredning

Selv om sjøbunnen er noe forurenset under tiltaksområdet, skal ikke tiltaket berøre sjøbunnsedimenter. Det er i tillegg dypt under flytebryggen der båter skal stå for å fylle med solid ballast, slik at heller ikke oppvirvling fra båtpropeller anses som aktuelt. Det er derfor lite sannsynlig at eksisterende forurensning spres som følge av tiltaket.

Det er derimot søkt om utslipp av olivinsand og jernmalm i forbindelse av deballastering. De største partiklene vil sedimentere innenfor strukturene, slik at det er forventet at kun de minste partikler (<0,2 mm) vil spres til miljøet. Det er beregnet utslipp av gjennomsnittlig 112 kg olivinsand og 91 kg jernmalm per dag. Dette gi et totalt utslipp av ca. 2,5 tonn olivinsand og 1 tonn jernmalm som vil kunne bli spredt til omkringliggende miljø som følge av tiltaket.

Utslipet skjer i registrert gyteområde, og ikke langt fra gytefeltet for torsk som ligger noen hundre meter nord for tiltaksområde. Fisk er ikke bunden av registrering i kart, og det kan derfor forventes at torsk vil kunne befinne seg i direkte kontakt med utslippet. Fisk som er i de frie vannmassene kan rømme fra dårlig forhold, men det kan likevel være at det stresser fisken. Det er imidlertid slik at tiltaket er planlagt utenfor gytesesongen, noe som begrenser tiltakets påvirkning på gytende fisk. Det vil foregå utslipp i egg og larveperioden. Ifølge miljørisikovurdering kan negative effekter av partikler forekomme ved partikkelkonsentrasjoner på 4 mg/L, mens konsentrasjonen av partikler fra det omsøkte tiltak er forventet å være lavere. Slik Fylkesmannen tolker risikovurderingen er det likevel stor usikkerhet tilknyttet til partikkelutslipp som følge av ballastering av fundamentene. Fylkesmannen viser til Fiskeridirektoratet sin uttalelse i forbindelse med reguleringsarbeidet om at «*omfattende og særlig støvende arbeider foregår i høst-/vinterhalvåret, når livet i sjøen er mest i ro. Det innebærer at denne type arbeider legges utenom den mest aktive gyteperioden for torsk, februar-april*». På bakgrunn av usikkerhet og av føre-var hensyn, særlig når det gjelder gytende torsk, setter vi krav til at utslipp av jernmalm og olivinsand ikke skal foregå i perioden februar-april.

COWI har foreslått et måleprogram for å overvåke tiltaket:

- Overvåking med turbiditetsloggere nord og sør for bryggen, foreslått grenseverdi 20 FTU over bakgrunnsverdi.
- Vannprøver som analyseres for SS, PAH, PCB, tungmetaller og TBT.

Etter vår vurdering vil måleprogrammet kunne dokumentere miljøforhold, mens grenseverdi er satt høyt i forhold til andre tillatelser som er gitt. Vi har derfor strammet inn grenseverdi til 10 FTU i vilkårene til denne tillatelse. I tillegg mener vi at tiltakshaver skal dokumentere sedimentering av olivinsand og jernmalm på sjøbunnen i nærheten av tiltaksområdet, og Fylkesmannen setter derfor krav til overvåking med sedimentfeller. Fylkesmannen mener at det er fornuftig at tiltaket overvåkes, både for å hindre at det forekommer uønsket forurensning som følge av arbeidene, men også for å dokumentere utslippet for fremtidig arbeid, slik at usikkerhet rundt slike tiltak reduseres.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter utslipp av partikler av jernmalm og olivinsand til sjø. Partikkelspredning fra tiltaksområdet kan føre til spredning av finstoff ut i vannmassene, noe som kan påvirke nærliggende natur og fisk i nærhet av tiltaket, samt påvirke tilstanden i vannforekomsten i negativ retning. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil derfor bare føre til en forverring av vannforekomsten mens arbeidene pågår.

Ettersom arbeidene blir begrenset av tillatelsens vilkår til tidspunkter utenfor gyteperioden, vurderer Fylkesmannen det som lite sannsynlig at arbeidene vil medføre vesentlig skade for fisk i område.

På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Fylkesmannen har under gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidene, jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket er likevel avgrenset, og det er i samsvar med planbestemmelsene for området. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til det midlertidig arbeidet ved Dommersnes på visse vilkår.

Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 10.09.2020, og opplysninger kommet frem under behandlingen av søknaden.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, og i henhold til forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Aker Solutions AS tillatelse til utslipp av jernmalm og olivin sand til sjø ved Dommersnes i Vindafjord kommune.

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Fylkesmannen når arbeidene i sjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres

internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.

4. Utslipp av jernmalm og olivinsand skal minimiseres.
5. Det skal gjennomføres tiltak for å hindre akutt utslipp av jernmalm og olivinsand når dette fylles i betongelementene.
6. Det skal ikke foregå utslipp av jernmalm og olivinsand i gyteperioden for torsk, fra februar-april.
7. Arbeidet skal overvåkes med turbiditetsmålinger og sedimentfeller. Turbiditetsmålerne skal settes opp minst 1 uke før oppstart for å måle naturlig turbiditet. Ved eventuell overskridelse av tiltaksålet skal utfyllingen stanses inntil årsaken til overskridelsen er klarlagt. Turbiditetsverdiene skal ikke overskride 10 FTU over bakgrunnsverdiene i gjennomsnitt 20 minutter. Sedimentfellene skal plasseres på sentrale områder ved utfyllingsområdet og fange opp eventuell partikkelspredning. En plan for overvåking skal sendes til Fylkesmannen.
8. Det skal tas vannprøver som analyseres for suspendert stoff, PAH, PCB, tungmetaller og TBT, i henhold til en overvåkingsplan utarbeidet av uavhengige, kvalifisert personell.
9. Støy fra arbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016).
10. Før anleggsarbeidene starter, skal tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen oversendes til Fylkesmannen før oppstart av arbeid.
11. Under gjennomføring av tiltaket skal virksomheten overvåke tiltaket blant annet for:
  - Å sørge for at avbøtende tiltak som utføres er tilstrekkelig effektive til å hindre uønskede effekter.
  - Å kunne iverksette strakstiltak ved behov.
  - Å dokumentere at krav i tillatelsen overholdes.
12. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.
13. Når arbeidet er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten skal sendes til Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
14. Tillatelsen gjelder i to år fra klagefristens utløp.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Dommersnes isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Vår behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 7 jf. forurensningsforskriften § 39-4. Aker Solutions AS skal derfor betale et gebyr på **kr 16 600,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til fmropost@fylkesmannen.no.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Kirsten Redmond Kristiansen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 M-600 Miljøkrav for betongvirksomheter

Kopi til:

Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	Ølen
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger